

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

ĐỒ XUÂN LUẬN

**PHÁT TRIỂN CÁC NGHỀ TIỂU THỦ CÔNG NGHIỆP
Ở HUYỆN PHỔ YÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SỸ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN, NĂM 2009

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

ĐỒ XUÂN LUẬN

**PHÁT TRIỂN CÁC NGHỀ TIỂU THỦ CÔNG NGHIỆP
Ở HUYỆN PHỔ YÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60 - 31 - 10

LUẬN VĂN THẠC SỸ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: TS. NGUYỄN THỊ MINH THỌ

THÁI NGUYÊN, NĂM 2009

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện nghiên cứu đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 15 tháng 06 năm 2009

Tác giả luận văn

Đỗ Xuân Luận

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi đã nhận được sự giúp đỡ tận tình của nhiều cơ quan, tổ chức và cá nhân. Trước hết, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới TS. Nguyễn Thị Minh Thọ, người đã trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Tôi trân trọng cảm ơn Khoa Sau đại học, Trường Đại học Kinh tế & Quản trị kinh doanh Thái Nguyên; Các thầy cô giáo trong Bộ môn Kinh tế, Khoa Khuyến nông & Phát triển nông thôn, Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên; Cán bộ Trung tâm Hỗ trợ phát triển bền vững Việt Bắc – Đại học Thái Nguyên, những người đã trang bị cho tôi những kiến thức quý báu và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của Phòng Công thương, Phòng Thống kê, các xã và các hộ điều tra ở huyện Phổ Yên đã giúp đỡ tôi trong quá trình thu thập số liệu và kiểm nghiệm những kết quả nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn gia đình, bạn bè đã nhiệt tình giúp đỡ tôi trong quá trình nghiên cứu.

Thái Nguyên, ngày 15 tháng 06 năm 2009

Tác giả luận văn

Đỗ Xuân Luận

MỤC LỤC

	Trang
Trang phụ bìa	i
Lời cam đoan	ii
Lời cảm ơn	iii
Mục lục	iv
Danh mục các ký hiệu, chữ viết tắt	viii
Danh mục các bảng	ix
Danh mục các biểu đồ, sơ đồ	x
MỞ ĐẦU	1
1. Sự cần thiết của đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	2
4. Đóng góp mới của luận văn	3
5. Bố cục của luận văn	3
CHƯƠNG I: TỔNG QUAN TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	4
1.1. Cơ sở lý luận về nghề thủ công nghiệp	4
1.1.1. Một số khái niệm	4
1.1.2. Vai trò của các nghề TTCN	4
1.1.3. Đặc trưng của nghề thủ công	9
1.1.4. Những nhân tố chủ yếu ảnh hưởng đến sự phát triển của các nghề TTCN	10
1.1.5. Chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước ta có liên quan đến phát triển các nghề TTCN	15
1.2. Cơ sở thực tiễn về phát triển các nghề TTCN	17
1.2.1. Phát triển các nghề TTCN ở một số nước Châu Á	17
1.2.1.1. Nhật Bản	17
1.2.1.2. Ấn Độ	18
1.2.1.3. Thái Lan	20
1.2.1.4. Indônêxia	21

1.2.2. Phát triển các nghề TTCN ở Việt Nam	22
1.2.2.1. Nghề gốm sứ	23
1.2.2.2. Nghề đan lát mây tre, chiếu cói	24
1.2.2.3. Nghề đóng gỗ cao cấp, chạm khắc gỗ	24
1.2.2.4. Nghề kim hoàn	25
1.2.2.5. Một số nét về tình hình phát triển các nghề TTCN ở tỉnh Thái Nguyên	29
1.2.3. Một số bài học kinh nghiệm rút ra đối với sự phát triển các nghề TTCN ở Việt Nam nói chung và đối với huyện Phổ Yên nói riêng	29
1.3. Phương pháp nghiên cứu	31
1.3.1. Câu hỏi nghiên cứu	31
1.3.2. Phương pháp nghiên cứu	31
1.3.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	31
1.3.2.2. Phương pháp thống kê	32
1.3.2.3. Phương pháp đánh giá nông thôn có sự tham gia của người dân (PRA)	32
1.4. Hệ thống các chỉ tiêu phân tích	33
1.4.1. Những chỉ tiêu phản ánh kết quả sản xuất	33
1.4.2. Những chỉ tiêu phản ánh hiệu quả sản xuất	34
CHƯƠNG II: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN CÁC NGHỀ TTCN Ở HUYỆN PHỔ YÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN	35
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu	35
2.1.1. Đặc điểm tự nhiên	35
2.1.2. Điều kiện kinh tế, xã hội	39
2.1.3. Tình hình phát triển kinh tế của huyện	42
2.1.4. Đánh giá về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội của huyện Phổ Yên ảnh hưởng đến sự phát triển các nghề TTCN	45
2.2. Thực trạng phát triển các nghề TTCN ở huyện Phổ Yên, tỉnh Thái Nguyên	48
2.2.1. Tình hình phát triển chung của các nghề TTCN	48
2.2.2. Thực trạng phát triển một số nghề TTCN	53
2.2.2.1. Nghề mây tre đan	53
2.2.2.2. Nghề chế biến chè khô	63
2.2.2.3. Nghề sản xuất gạch đất nung	73

2.2.4. Những nhận xét, đánh giá chung về thực trạng phát triển các nghề TTCN ở Phổ Yên	85
2.2.3.1. Những thành tựu đạt được	85
2.2.3.2. Những tồn tại	86
2.2.3.3. Những nguyên nhân chủ yếu	87
CHƯƠNG III: PHƯƠNG HƯỚNG VÀ NHỮNG GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM PHÁT TRIỂN CÁC NGHỀ TTCN Ở HUYỆN PHỔ YÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN	89
3.1. Phương hướng và mục tiêu phát triển các nghề TTCN ở huyện Phổ Yên trong thời gian tới	89
3.2. Những giải pháp chủ yếu	91
3.2.1. Những giải pháp chung	91
3.2.1.1. Giải pháp về thị trường	91
3.2.1.2. Giải pháp về vốn	94
3.2.1.3. Giải pháp về đào tạo, nâng cao trình độ cho người lao động	96
3.2.1.4. Đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng	98
3.2.1.5. Giải pháp về quy hoạch, phát triển nguồn nguyên liệu	100
3.2.1.6. Phát triển các nghề TTCN gắn với bảo vệ môi trường	101
3.2.1.7. Hoàn chỉnh một số chính sách kinh tế của nhà nước trong việc phát triển các nghề TTCN	103
3.2.2. Những giải pháp riêng cho các nghề TTCN	106
3.2.2.1. Đối với nghề mây tre đan	106
3.2.2.2. Đối với nghề sản xuất gạch nung	107
3.2.2.3. Đối với nghề chế biến chè khô	111
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	112
TÀI LIỆU THAM KHẢO	116

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

STT	Chữ viết tắt	Diễn giải
1	TTCN	Tiêu thủ công nghiệp
2	CN	Công nghiệp
3	GTSX	Giá trị sản xuất
4	UBND	Ủy ban nhân dân
5	CC	Cơ cấu
6	GT	Giá trị
7	SL	Số lượng
8	LĐ	Lao động
9	HTX	Hợp tác xã
10	Tr. đ	Triệu đồng
12	QĐ	Quyết định
13	NĐ	Nghị định
14	TTg	Thủ tướng chính phủ
15	THCS	Trung học cơ sở
16	THPT	Trung học phổ thông
17	BTVH	Bộ túc văn hóa

DANH MỤC CÁC BẢNG

Tên bảng	Nội dung	Trang
Bảng 1.1	Cơ cấu thị trường xuất khẩu của hàng thủ công Việt Nam	28
Bảng 2.1	Diện tích và cơ cấu diện tích các loại đất ở huyện Phổ Yên	37
Bảng 2.2	Tình hình dân số và lao động của huyện Phổ Yên năm 2008	39
Bảng 2.3	Giá trị sản xuất và cơ cấu kinh tế huyện Phổ Yên 2004 - 2008	43
Bảng 2.4	Hình thức tổ chức sản xuất và số lao động tham gia ở một số nghề TTCN của huyện Phổ Yên năm 2008	49
Bảng 2.5	Giá trị sản xuất ngành TTCN phân theo loại hình kinh tế	51
Bảng 2.6	Sản lượng một số sản phẩm TTCN qua các năm	52
Bảng 2.7	Sản lượng và giá trị sản phẩm mây tre đan năm 2008	54
Bảng 2.8	Vốn trong các hộ làm nghề mây tre đan	55
Bảng 2.9	Tình hình lao động trong các hộ làm nghề mây tre đan	57
Bảng 2.10	Tình hình sử dụng nguyên liệu mây tre đan	58
Bảng 2.11	Thị trường tiêu thụ sản phẩm mây tre đan năm 2008	59
Bảng 2.12	Kết quả và hiệu quả sản xuất của các hộ làm nghề mây tre đan năm 2008	60
Bảng 2.13	Phân tích SWOT cho nghề mây tre đan Phổ Yên	62
Bảng 2.14	Hình thức chế biến chè khô theo giai đoạn	64
Bảng 2.15	Chi phí chế biến cho 100 kg chè thành phẩm	68
Bảng 2.16	Hiệu quả kinh tế của hoạt động chế biến chè	70
Bảng 2.17	Phân tích SWOT cho nghề chế biến chè khô	72
Bảng 2.18	Thống kê các mỏ sét nguyên liệu ở Phổ Yên	75
Bảng 2.19	Sản lượng gạch nung trên địa bàn huyện	77
Bảng 2.20	Tình hình vốn bình quân một hộ điều tra	78
Bảng 2.21	Kết quả và hiệu quả sản xuất gạch đất nung	79
Bảng 2.22	Dự báo nhu cầu gạch đất nung Phổ Yên	82
Bảng 2.23	Nhu cầu nguyên, nhiên liệu chính và năng lượng điện	83
Bảng 2.24	Phân tích SWOT cho nghề sản xuất gạch đất nung	85

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, SƠ ĐỒ

Tên biểu đồ, sơ đồ	Nội dung	Trang
Biểu đồ 2.1	Tình hình sử dụng đất đai ở Phổ Yên	37
Biểu đồ 2.2	Cơ cấu lao động làm việc trong các ngành kinh tế	40
Biểu đồ 2.3	Cơ cấu kinh tế huyện Phổ Yên năm 2008	43
Biểu đồ 2.4	Cơ cấu giá trị sản xuất ngành TTCN phân theo loại hình kinh tế	51
Sơ đồ 2.1	Cây vấn đề cho nghề mây tre đan ở Phổ Yên	63
Sơ đồ 2.2	Quy trình chế biến chè khô thủ công	65
Sơ đồ 2.3	Tình hình tiêu thụ chè	69
Sơ đồ 2.4	Cây vấn đề cho nghề chế biến chè khô thủ công	73